

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ПРИКАРПАТСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ВАСИЛЯ СТЕФАНІКА**

Навчально-науковий інститут мистецтв

**Кафедра методики викладання образотворчого і декоративно-прикладного
мистецтва та дизайну**

**СИЛАБУС
ОСВІТНЬОГО КОМПОНЕНТА**

«Історія зарубіжного образотворчого мистецтва»

Рівень вищої освіти – другий (магістерський)
Освітня програма Середня освіта «Образотворче мистецтво»
Спеціальність 014 «Середня освіта»
Спеціалізація: 014.12 «Образотворче мистецтво»
Галузь знань 01 Освіта/Педагогіка

Затверджено на засіданні кафедри
Протокол № 3
від «1» грудня 2023 р.

м. Івано-Франківськ – 2023р.

1. Загальна інформація	
Назва освітнього компонента	Історія зарубіжного образотворчого мистецтва
Викладач (-і)	Дяків Марія Володимирівна
Контактний телефон Викладача	+38 0679586553
Е-mail викладача	maria.dyakiv@pnu.edu.ua
Формат дисципліни	офлайн/онлайн
Обсяг дисципліни	3 кредити ЄКТС, 90 годин
Посилання на сайт дистанційного навчання	https://d-learn.pnu.edu.ua/
Консультації	Четвер, 15.00-16.00
2. Анотація до освітнього компонента	
<p>Для усестороннього розвитку художника-педагога важливим є набуття знань із зарубіжного образотворчого мистецтва, а саме вивчення періоду розвитку образотворчого мистецтва ХХ століття. Оскільки базові знання з історії світового мистецтва здобувачі освіти отримують під час навчання за бакалаврським рівнем, тому програмою магістратури передбачено поглиблення знань з образотворчого мистецтва модернізму та постмодернізму. Саме ці періоди розвитку зарубіжного образотворчого мистецтва становлять зацікавлення для майбутніх фахівців галузі з огляду на те, що в них сформовані художні ознаки сучасного світового мистецтва. Лекційний матеріал навчальної дисципліни допоможе здобувачам освіти у формуванні та розвитку естетичної основи їхньої практичної діяльності; розширить межі творчих зацікавлень та вподобань; сприятиме розумінню філософії мистецтва ХХ століття. Предметом вивчення дисципліни є аналіз історичних процесів, які відбулись в зарубіжному мистецтві ХХ століття. Окреслене коло питань, що пов'язані з розвитком нового стильового напрямку, який найперше виявився в образотворчому мистецтві, торкається проблеми поглибленого розуміння усіх аспектів світосприйняття митцями реальної дійсності. У лекційному курсі пропонується більш змістовно простежити за філософією творчості митців, чиє мистецтво стало знаковим для розвитку не тільки модернізму, але й постмодернізму.</p>	
3. Мета та цілі освітнього компонента	
<p>Метою вивчення дисципліни є набуття необхідних знань та навик в дослідженні історичних процесів, що відбулись в європейському мистецтві ХХ століття.</p> <p>Основними цілями вивчення дисципліни є формування у студентів здатності самостійно проводити аналіз мистецького періоду, явища, твору, розкривати зміст, робити висновки щодо матеріалу. Також передбачено виконання мистецького аналізу певного художнього явища, об'єкту чи предмету, в якому важливим є робота з джерелами. На практичних заняттях студенти здобувають навик опису та аналізу, як методів роботи, завдяки яким фіксується, ідентифікується художній твір або творчість митців згідно стильового напрямку або періоду тощо. Вивчення навчальної дисципліни сприяє розумінню місця історичного досвіду в контексті розвитку сучасного творчого процесу важливого для культурно-духовних потреб суспільства. Історична обумовленість змісту й форми мистецьких творів залежно від зміни соціальних умов виконує активну виховну функцію. Окреслене коло питань сприятиме засвоєнню та набуттю професійних навик студентами, що навчаються за спеціальністю – 014 «Середня освіта».</p> <p>Відповідно до вимог освітньої процесу студенти повинні знати:</p> <ul style="list-style-type: none"> • динаміку розвитку зарубіжного мистецтва ХХ століття; • художні ознаки зарубіжного образотворчого мистецтва ХХ століття; • стадії формування нових напрямів у мистецтві модернізму; • творчість засновників та представників зарубіжного образотворчого мистецтва ХХ століття; 	

• поняття та термінологію історії зарубіжного образотворчого мистецтва.

вміти :

• проводити аналіз творів образотворчого мистецтва;

• виявляти характерні стильові особливості зарубіжного образотворчого мистецтва;

• впроваджувати художній досвід митців минулого у новітні методи навчання в професійній діяльності;

• досліджувати мистецькі явища та писати наукові повідомлення;

• використовувати набуті знання в професійній творчості.

4. Програмні компетентності та результати навчання

Інтегральна компетентність.

Здатність розв'язувати складні задачі і проблеми в галузі образотворчої та освітньої діяльності, які вимагають достатнього інтелектуального потенціалу, а також поглибленого рівня знань та вмінь інноваційного характеру.

Загальні компетентності

ЗК 1. Здатність до узагальнень, абстрактного мислення, поєднання аналізу та синтезу для розуміння процесів та явищ в освітній галузі.

ЗК 2. Готовність здійснювати освітню та науково-дослідницьку діяльність на основі гуманістичного світогляду й розуміння суті педагогічних явищ та процесів.

ЗК 6. Здатність до критичного аналізу і оцінки сучасних мистецьких та педагогічних явищ, продукування нових ідей в процесі вирішення практичних завдань, комплексних та інноваційних проблем.

Фахові компетентності.

ФК 1. Здатність використовувати інноваційні педагогічні технології навчання в процесі викладання образотворчих дисциплін; застосовувати засоби викладання, методи, прийоми, відповідно меті та змісту навчання образотворчого мистецтва в закладах загальної середньої і профільної та позашкільної освіти, закладах культури, а також в закладах вищої освіти; здійснювати контроль і оцінювання навчальних досягнень учнів та ЗВО з образотворчого мистецтва.

ФК 6. Здатність використовувати історичний досвід та досягнення сучасної образотворчої освіти у власній педагогічній діяльності.

ФК 7. Здатність до усвідомлення основних закономірностей розвитку сучасного українського та зарубіжного українського мистецтва, основні проблеми, різні наукові погляди на його становлення та розвиток, концепції художнього образу в українському та зарубіжному мистецтвознавстві.

Програмні результати навчання

Знання та розуміння.

ПРН 3. Знання історичних аспектів теорії і практики навчання образотворчого мистецтва в освітній практиці; специфіки роботи з учнями різних вікових категорій у цілісному педагогічному процесі в умовах індивідуалізації і диференціації навчання образотворчому і декоративно-прикладному мистецтву та дизайну.

ПРН 4. Знання основних закономірностей розвитку сучасного українського та зарубіжного образотворчого мистецтва, основних проблем, різних наукових поглядів на його становлення та розвиток, концепції художнього образу в українському та зарубіжному мистецтвознавстві.

Застосування знань та розумінь.

ПРН 5. Володіння практичними способами пошуку, аналізу та оброблення наукової освітньої та мистецької інформації з використанням сучасних ІКТ.

ПРН 10. Уміння здійснювати відбір методів, форм і засобів навчання, спрямованих на розвиток здібностей учнів та їх виховання.

Формування суджень.

ПРН 14. Здійснювати освітню й науково-дослідницьку діяльність на основі гуманістичного світогляду й розуміння суті педагогічних явищ і процесів.

ПРН 15. Критичний аналіз та оцінка сучасних мистецьких та педагогічних явищ, продукування нових ідей в процесі вирішення практичних завдань, комплексних та інноваційних проблем.

5. Організація навчання			
Обсяг освітнього компонента			
Вид заняття	Загальна кількість годин		
Лекції	26		
Практична робота	4		
Самостійна робота	60		
Ознаки освітнього компонента			
Семестр	Спеціальність	Курс (рік навчання)	Нормативний/вибірковий
1	014 «Середня освіта»	1	вибірковий

Тематика освітнього компонента

Тема	кількість год.		
	лекції	практичні заняття	сам. роб.
Тема 1. Модерністична трансформація мистецтва. Культурно-історичні передумови формування модерністичних напрямів.	2		
Тема 2. Принцип функціоналізму в архітектурі другої половини XIX – початку XX століття.	4		
Тема 3. Кубізм в скульптурі О.Архипенка. Естетика геометрії об'ємів та порожнин.	2		30
Тема 4. Трансцендентальність мистецтва В. Кандинського.	4		
Тема 5. Сюрреалізм – мистецтво підсвідомих образів. Теорія фрейдизму.	2	2	
Тема 6. Психоделічне мистецтво, гіперреалізм.	2		30
Тема 7. Реалістичне мистецтво після Другої Світової війни.	4		
Тема 8. Витоки постмодернізму та його художня філософія.	4	2	
Тема 9. Специфіка сучасної візуальної культури. Нові форми бачення.	2		

6. Система оцінювання освітнього компонента

Загальна система оцінювання освітнього компонента	Вид контролю – екзамен Максимальна кількість балів – 100. Практичні заняття – 30 балів, Контрольна робота – 25 балів; Тестові завдання – 20 балів Самостійна робота / індивідуальне/творче завдання – 25.
Вимоги до письмових робіт	Контрольна робота – 25 балів Тестові завдання – 20 балів Самостійна робота – 25.
Практичні заняття	Максимальна оцінка – 45 балів
Умови допуску до підсумкового контролю	Виконання 50 % завдань
Підсумковий контроль	Форма контролю - екзамен; Форма задачі – комбінована (усна, письмова).

7. Політика освітнього компонента

1. Викладання курсу та взаємодія із здобувачем вищої освіти ґрунтуються на ряді положень та принципів академічної доброчесності, що регламентують діяльність здобувачів вищої освіти та науково-педагогічних працівників: Кодекс честі Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника; Положення про Комісію з питань етики та академічної доброчесності Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника; Положення про запобігання академічному плагіату в Прикарпатському національному університеті імені Василя Стефаника.

Ознайомитися з цими положеннями та документами можна за посиланням <https://pnu.edu.ua/положення-про-запобігання-плагіату/>

2. Пропуски практичних занять відпрацьовуються. Здобувач вищої освіти зобов'язаний відпрацювати пропущене заняття відповідно до «Порядку організації та проведення оцінювання успішності здобувачів вищої освіти Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника» (введено в дію наказом ректора No799 від 26.11.2019 р.; із внесеними змінами наказом No 309 від 19 травня 2023 р.).

3. Порядок та організація контролю знань здобувачів вищої освіти визначаються «Положенням про організацію освітнього процесу та розробку основних документів з організації освітнього процесу в Прикарпатському національному університеті імені Василя Стефаника» введеного в дію наказом ректора No 447 від 24 липня 2015 р.; із внесеними змінами наказом ректора No 417 від 03 липня 2023 р.) https://nmv.pnu.edu.ua/wp-content/uploads/sites/118/2023/08/polozgenia-pro-osp_7-redaktsia.pdf та «Порядку організації та проведення оцінювання успішності здобувачів вищої освіти Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника» (введено в дію наказом ректора No799 від 26.11.2019 р.; із внесеними змінами наказом No 309 від 19 травня 2023 р.) <https://nmv.pnu.edu.ua/wp-content/uploads/sites/118/2023/05/otzinnuvannja-uspishnosti.pdf>.

4. Неформальна освіта зараховується згідно «Положення про визнання результатів навчання, здобутих шляхом неформальної освіти в Прикарпатському національному університеті імені Василя Стефаника» <https://nmv.pnu.edu.ua/wp-content/uploads/sites/118/2022/11/neformalna-osvita.pdf>

8. Рекомендована література

Основна література:

1. Арнольд Д. Коротка книжка про мистецтво / перек. Світлана Орлова. Харків: Фабула, 2021. 192 с.
2. Білозуб Л.М. Історія мистецтв: навчальний посібник для здобувачів ступеня вищої освіти бакалавра спеціальності «Дизайн» освітньо-професійної програми «Графічний дизайн». Запоріжжя: Запорізький національний університет, 2019. 148 с.
3. Велика ілюстрована енциклопедія історії мистецтв / Пер. з англійської. Київ: Махаон-Україна, 2008. 512 с.: іл.
4. Демідко О. Історія образотворчого мистецтва та архітектури. Київ: Ліра-К, 2021. 182 с.
5. Коляда І. Казимир Малевич. Київ: Фоліо, 2018. 128 с.
6. Панфілова О.Г., Рублевська Н.В., Тарасюк І.І. Історія зарубіжного мистецтва: навчально-методичний посібник. Ч. 1 Тернопіль: ТНПУ, 2016. 133 с.
7. Савченко О. І. Історія образотворчого мистецтва: навч.-метод. посіб. Запоріжжя: ЗНУ, 2006. 50 с. 9.
8. С'юзі Ходж Коротка історія мистецтва / перек. Павло Мигаль. Львів: Видавництво Старого Лева. 224 с.
9. Трегубов К. Ю., Макуха О. В. Історія мистецтв: навч. посіб. Полтава: ПолтНТУ, 2015. 151 с. 10.
10. Фартінг Стівен Історія мистецтва від найдавніших часів до сьогодні / перек. Катерина Грицайчук, Юрій Єфремов, Олена Ларікова, Анатолій Пітик, Юлія Сироїд. Київ: Vivat, 2019. 576 с.
11. Ходж А. Історія мистецтва. Живопис від Джотто до наших днів. Київ: Віват, 2012. 208 с., іл.

Додаткова література:

1. Історія образотворчого мистецтва та архітектури. Курс лекцій для студентів спеціальності 034 Культурологія / Укладач: О. Демідко. Київ: Видавництво К-Ліра, 2021. 182 с.
2. Кравченко Я. О. Історія зарубіжного мистецтва: навч.-метод. посіб. Черкаси: ЧНУ ім. Б.Хмельницького, 2009. 84 с.
3. Сотська Г., Шмельова Т. Словник мистецьких термінів. Херсон: Видавництво «Стар», 2016. 52 с.
4. Шевнюк О. Л. Історія мистецтв: навчальний посібник. Київ: Освіта України, 2015. 451 с.: іл.

Викладач: Дяків Марія Володимирівна,
доцент кафедри методики викладання
образотворчого і декоративно-
прикладного мистецтва та дизайну